

Гр.Раковски ,общ.Раковски,обл.Пловди,ул."Н.Вапцаров"№1А,тел:031512103
GSM:0884292913,e-mail:diana.stoianova@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 17.09.2017.

Въведение.

Изграждането на програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети в посока изграждане на образователна среда за:

- 1.разгръщането на потенциала на всяко дете за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- 2.по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- 3.ранна превенция на обучителни затруднения;
- 4.включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- 5.включващо обучение и социално включване на ученици с отклонение от социалните норми (девиантно поведение);
- 6.разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка на децата и като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация. В контекста на националните политики, ЗПУО възлага на педагогическия съвет в детската градина да изготви и приеме програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1,т.9/.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 –2020)
- Закон за предучилищното и училищно образование

- Стандарт за приобщаващото образование

Настоящата програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи, както и ефективното прилагане на политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на живота в ДГ.

Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

Анализ на училищната среда.

През последните години се създава една пъстра картина деца от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми (на този етап с изключение на деца със СОП). Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора с различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В детската градина се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование;
- уменията за общуване с представители на различни култури;
- съзнателно изграждане на толерантност;

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в предучилищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в предучилищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и

интелектуалните им умения и възможности. Обхващането на всяко дете с увреждане в предучилищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в детската градина нараства броят на интегрираните деца със СОП, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със СОП в детските градини, която да включва:

а/ достъпна архитектурна среда

б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата

в/ диагностична и консултативна дейност

г/ специални учебно-технически средства и апаратура

д/ индивидуални образователни програми

е/ учебни програми по специалните учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със СОП чрез:

- **Единна** методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със СОП.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности –учители, ученици, деца и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със СОП в детската градина чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1.Пълноценна социализация на деца със СОП, деца с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.

2.Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата със СОП, деца с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.

3.Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

4.Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- 1.Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата със СОП, деца с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.
- 2.Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
- 3.Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
- 4.Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
- 5.Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца от етническите малцинства.
- 6.Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
- 7.Осъществяване на допълнителни форми, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- 8.Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
- 9.Допълнителна работа с ученици със СОП и деца от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на задължителната предучилищна подготовка.
- 10.Подкрепа на деца от уязвимите етнически общности за плавен и успешен преход от четвърта възрастова група в първи клас.
- 11.Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и осъществяване програми с участието на деца с увреждания.

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на Магдалена Митова

В ДГ „Първи юни” общият списъчен състав на децата към 15.09.2017г. е 146 деца, от които децата билингви са 5, разпределени както следва:

I група-1

II група-1

Идентифициране на проблемите:

Трудности при децата:

- Трудности при адаптиране на децата от етническите малцинства в детската градина , поради не добро владееие на българския език(при една част от новопостъпилите в ДГ деца - неразбиране или отчасти разбиране какво се говори на БЕ);
- Незадоволително усвояване на учебното съдържание, поради недостатъчно владееие на българския език от децата;
- Недостатъчна училищна готовност за постъпване в първи клас;
- Общуване на майчин език извън ДГ и в семействата си;
- Ползване на ограничен брой думи на БЕ(ограничен речников запас от думи на БЕ);
- Ограничена социална среда, в която живеят;

Трудности при Родителите им:

- Липса на подкрепяща среда от страна на ромската общност, ниска квалификация и грамотност; висока безработица;
- Слабо владееие на БЕ – повечето говорят предимно на майчин език, а ползват БЕ при необходимост;
- Многодетните семейства оставят по-големите деца да гледат по-малките;
- Липса на финансови средства у родителите за заплащане на таксата на детето в ДГ;

Стратегическа цел 1. Пълноценна социализация на децата и учениците от етническите малцинства.

Дейности:

1.1.Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства

1. Насърчаване на родителите за редовното посещение на детската градина.

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите

1.2. Осигуряване на координационен механизъм между заинтересованите страни за провеждане на интеграционни политики

-

1.3. Формиране на родителски клубове и училищни настоятелства с участието на родители от етническите малцинства

1.Участие на родители на деца от етническите малцинства в родителските активи в групите.

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите

1.4. Работа с училищни настоятелства и родителски сдружения за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етнически групи

1. Съвместни форми и дейности между родителите на деца от различни етноси

- провеждане на съвместни празници – С обич за мама

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите

2.При необходимост разговори на тема ”Как да ценим различността” .

Учебна 2017-2018г

Отг.директор,учители

Стратегическа цел 2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства

Дейности:

2.1. Назначаване на „помощник на учителя“ и на „помощник-възпитатели“, където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици от етническите малцинства

-

2.2. Планиране и реализиране на общинско равнище на поетапен процес на десегрегация и за преодоляване на вторичната сегрегация

1. Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата в разноетнически групи.

Срок:Учебна 2017-2018г.

Отг.директор, учители

2. Недопускане обособяване на групи по етнически признак

Срок:Учебна 2017-2018г

Отг.директор

2.3. Подкрепа за деца и ученици от етническите малцинства за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система

1.Индивидуална работа с деца с обучителни трудности. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез използване на ИКТ, мултимедия, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост и др.

Срок:2017-2018 учебна година

Отг.директор, учители

2.4. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици, за които българския език не е майчин.

1. Осигуряване на допълнително обучение по български език,чрез завишаване броя на ситуациите по ОН”БЕЛ” в Подготвително група-

бгодишни, за по-добра езикова подготовка на децата за плавен и успешен преход от ДГ към училище.

Срок:2017-2018 учебна година

Отг.учителите на ПГ-6г

2. Изграждане и функциониране на система за ранно предупреждение относно отпадането и преждевременното напускане на ДГ:

1)Провеждане на индивидуални срещи-разговори с родителите на потенциално застрашени от отпадане деца подлежащи на задължително обучение.

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите на ПГ-6г. и ПГ-5-г.

2)Изпълнение на ПМС№ 167/15.08.2013г. - Информиране МОН за деца, допуснали повече от три неизвинени дни за един месец.

Срок: ежемесечно

Отг. Учителите на ПГ и директора

2.5. Допълнителна работа с деца от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждеременно напускане на задължителната предучилищна подготовка

1.Съвместно с ОУ“Христо Ботев“ издирване и прибиране на децата на 5 и 6 години в системата на предучилищното образование.

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите на ПГ-6г. и ПГ-5-г.

2.Провеждане на индивидуални срещи-разговори с родителите на потенциално застрашени от отпадане деца подлежащи на задължително обучение.

Учебна 2017-2019г

Отг.учителите на ПГ-6г. и ПГ-5-г.

3.Изпълнение на ПМС№ 167/15.08.2013г. - Информиране МОН за деца, допуснали повече от три неизвинени дни за един месец.

Срок: ежемесечно

Отг. Учителите на ПГ и директора

4. Упражняване на контрол върху движението на децата и допуснатите отсъствия на заседание на педагогически съвет.

Срок: м.11.2017, м.02.2018г

Отг. Учителите на ПГ и директора

5.В контролна дейност на директора са планирани проверки за посещаемостта на децата от ПГ в детската градина.

Стратегическа цел 3.Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система

Дейности:

3.1. Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции по места

- Включване и активно участие в празниците – групови и общоградински – където родителите наблюдават равнопоставеността между децата.

3.2. Разработване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти за прилагане на успешни подходи за работа в мултикултурна образователна среда

1. Формиране на интеркултурна компетентност на педагогическите специалисти. Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда

1.1. Повишаване на методическата подготовка и усвояване на новости в преподаването по посока на организация на образованието в мултикултурна среда; Приложение на интерактивни техники за овладяване на БЕ от децата с майчин език различен от българския; Задължителната предучилищна подготовка и готовността на децата от ромски произход за училище.

Срок:учебна 2017-2018г.

Отг.КВКвД

Стратегическа цел 4.Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства

Дейности:

4.1. Включване в годишния план за дейността на детската градина на празничен календар с изяви на деца от различните етнически групи

1.Откриване и стимулиране на талантиливи деца за участие в различни празници, развлечения,еко- инициативи, изложби и др.

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите

2.Родителите на ромските деца да се включат активно при организирането и провеждането на празници в детската градина(да помогнат децата си при научаването на стихотворение, думите на песента и др.; според възможностите им участие и с др.ангажименти.)

Учебна 2017-2018г

Отг.учителите

Разработен е Етичен кодекс на работещите специалисти и включени клаузи за гарантиране на толерантно отношение към децата и създаване на благоприятна среда за тяхното развитие.